

گزارش

اگر از من پرسید
دستاوردهای
انقلاب در ایران چه
بوده، موارد زیادی
از دستاوردهای
هسته‌ای، علمی
و... را می‌توانم
برشمرم ولی
هیچ کدام به اندازه
دستاوردهای مدنی
نیست. در کشوری
که شاهنشاهان
زندگی می‌کردند،
ما ۴۰ سال است
که رأی می‌دهیم

پاسخ «دیپلماسی با صدای بلند» به سؤالات نسل جوان

چطور بفهمیم امریکایی‌ها از ما هیچ نمی‌دانند؟

ولایت و مسئولیت‌های حاصل از آن است. یعنی تمام اعمال ما در زندگی جمعی معنا پیدا می‌کند. اسلام هم همینطور است. پس از انقلاب، جنبه‌هایی از اسلام را پیدا کرده‌ایم که قبلاً نمی‌شناختیم چون قبلاً جنبه‌های فردی اسلام در جامعه رواج داشت. در واقع ما وضعیت‌های متفاوت اسلام را بهتر می‌فهمیم. حالا در جمهوری اسلامی باید کشف کنیم که اسلام در زندگی جمعی چه می‌گوید. معلوم می‌شود که زندگی مدنی میدان عجیبی برای ظهور ابعاد مختلف شخصیت انسان است.

عقل غربی فهمی از عقلانیت دینی ندارد
رهبر معظم انقلاب در سالگرد انقلاب نکته زیبایی را درباره انقلاب مطرح کردند با این شرح که این انقلاب حادثه بزرگی بود که اواخر قرن ۲۰ اتفاق افتاد و سه جریان مهم اجتماعی را ایجاد کرد. همان‌طور که می‌دانید جریان اجتماعی زندگی و سیر تکاملی دارد. یعنی با محیط خود تعامل می‌کند، نو به نو می‌شود؛ پس و پیش می‌رود. یک جریان اجتماعی داخل مرز ایران است؛ یعنی جمهوری اسلامی که تجربه است. اینطور نیست

همیشه دغدغه مشروعیت دارد؛ یعنی همیشه از خود می‌پرسد که حکومت مشروع است یا نه؟ اگر حکومت مشروع باشد، کمک به آن واجب کفایی است و اگر مشروع نباشد، هرگونه همکاری با آن حرام است. همین دغدغه مشروعیت یک نوع بیداری سیاسی ایجاد می‌کند.

بیداری سیاسی انسان در زندگی جمعی پیدا می‌شود. ارسطو هم در کتاب سیاست و هم اخلاق نیکوماخوسی توضیح می‌دهد که فضایل انسان در زندگی جمعی یا حاکمیت ظهور می‌یابد. مثال امام صادق (ع) درباره این موضوع درباره دروغ است؛ فقهایی ما بحث مفصلی درباره دروغ دارند که چه جاهایی می‌شود از آن استفاده کرد. اما امام ششم می‌گوید که یک دروغ است که اگر کسی بگوید، از دین خارج می‌شود و آن انکار ولایت است. یا مثلاً حضرت می‌گوید که بدترین ظلم هم درباره ولایت است؛ اینکه راه درست را منکر شود و یک روش دیگر را به مردم بگوید.

فیض کاشانی در تفسیر صافی اصل این موضوع را طرح کرده است. در مقدمه این کتاب روایتی از حضرت علی (ع) نقل شده که سه چهارم قرآن درباره

محمد جواد لاریجانی

دبیر اسبق ستاد حقوق بشر قوه قضائیه

ولایت غیر از جنبه نظری، از جنبه دکترین عملی اسلام هم اهمیت دارد. روایت معروفی از امام رضا (ع) داریم که می‌فرماید: پایه‌های اسلام بر پنج امر است؛ نماز، روزه، حج، جهاد و ولایت. مرحوم مجلسی در بحار الانوار وقتی به این حدیث می‌رسد، فهم زیبایی را از این حدیث مطرح می‌کند؛ اینکه چهار امر اول از جنس کار است. یعنی باید کاری انجام دهیم. ولایت هم از جنس کار و جزء اصول عملی اسلام است. این رویکرد فعل‌محور ولایت کشف خوب مرحوم مجلسی است. البته در ادامه این روایت حضرت گفته که بدون عمل به ولایت، عمل به دیگر ارکان به جایی نمی‌رسد. سؤال این است؛ چه کاری است که به اسم ولایت و مانند نماز بر دوش ما قرار گرفته است؟

دغدغه مشروعیت؛ بیداری اسلامی

شیخ انصاری در ابتدای کتاب مکاسب نکته مهمی را از امام صادق (ع) بیان می‌کند که مسلمان ولایی

سیدپویا هاشمی حفظ‌آباد

دبیر گروه گفت‌وگو

تاریخ شفاهی، با وجود انتقاداتی که به نحوه جمع‌آوری اطلاعات در آن می‌شود، بخش مهمی از افکار و ایدئولوژی‌ها و رویکردهای حاکم بر هر جامعه، بویژه سیاستمداران و تصمیم‌سازان را نشان می‌دهد. شنیدن و شناخت دهه‌های پیش از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، از دریچه خاطرات اثرگذاران آن زمان، از این جهت اهمیت پیدا می‌کند که بخش‌های غیررسمی و ثبت نشده، بیان می‌شود. بخش‌هایی که نگرش کاملاً شخصی هر فرد را نمایش می‌دهد و تحلیل این خاطرات، درک دقیق‌تری از رویکردهای سیاسی آن دوره به ما می‌رساند. انتشارات ایران، وابسته به مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران، به تازگی مجموعه‌ای چهار جلدی با عنوان «دیپلماسی با صدای بلند» را منتشر کرده است. این کتاب مجموعه‌ای از مصاحبه‌های ویلیام بور با چندتن از دیپلمات‌ها، مستشاران امریکایی و افسران سیا است که در دوره دوم پهلوی در ایران حضور داشتند. در این مجموعه ۱۳ مصاحبه از ۲۰۰ مصاحبه با کسانی است که یا در عرصه تصمیم‌گیری، اجرای سیاست‌ها و تحقق اهداف عمومی در دهه ۴۰ و ۵۰ شمسی نقش داشته‌اند یا شاهد مستقیم رویدادهای کلیدی آن دوران بوده‌اند. در مراسم رونمایی از این کتاب چهارجلدی، محمد جواد لاریجانی، دبیر ستاد حقوق بشر قوه قضائیه، غلامعلی خوشرو، نماینده سابق ایران در سازمان ملل متحد، علیرضا شیخ‌عطار، سفیر اسبق ایران در آلمان و علی‌اکبر صالحی، وزیر اسبق امور خارجه کشورمان به نکاتی درباره اهمیت تاریخ شفاهی ایران پرداختند که مشروح سخنان آنان را در ادامه می‌خوانید: